

Przedpłata wynosi we Lwowie:

Rocznie 24 koron, — półrocznie 12 kor. — kwartalnie 6 kor. — miesięcznie 2 kor., za przesyłkę do domu dodaje się 40 halerczy miesięcznie.
Z przesyłką pocztową w państwie austriackim cało rocznie 30 kor. — półrocznie 15 kor. — kwartalnie 7 kor. 50 hal. — miesięcznie 2 kor. 50 hal.
Z przesyłką pocztową za granicę do całych Niemiec rocznie 42 marek — kwartalnie 10 marek 50 fenigów — do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 45 frank. 60 cent. — kwartalnie 11 franków 40 cent.
Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”: plac Marjacki liczbą 6 i 7. Telefon Nr. 171.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Numer „Dziennika” kosztuje we Lwowie 8 hal., na prowincji 10 hal.

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt o godzinie 8 rano.

Ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Marjacki 1. 6 i 7 i wszystkie Biura dzienników we Lwowie i na prowincji.
We Wiedniu: pp. Haasenstejn & Vogler, (Otto Maas, M. Dukes, H. Schalek, A. Oppel's Nachf., Rudolf Moosse i J. Danneberg; w Paryżu: C. Adam 38 rue de Varenne.
Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 20 halerczy od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).
Doniesienia o służbach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po kronice za jeden wiersz 1 koronę.
Prywatne korespondencje 24 i nekrologi 40 halerczy od wiersza.
Grobnie ogłoszenia 3 halerczy od wyrazu. Pomieszkani i sklepy po 2 hal. od wyrazu.
Reklamy w rubryce „Nadestane” 60 halerczy od wiersza.

Manifest lewicy sejmowej.

Lwów 3 listopada.

Odezwa wyborcza, którą wydali posłowie, stanowiący dawną lewicę sejmową i posłowie, należący do lewicy w Kole polskiem, nazywani przez *Słowo polskie* „secesjonistami”, zrobiła w całym kraju bardzo dobre wrażenie, gdyż na program w niej rozwinięty, na postulaty w niej wyliczone, godzić się musi każdy, kto dba o dobro kraju i Ojczyzny i chce rzetelnie dla tego celu pracować. Nie też dziwnego, że pod odezwą znalazły się podpisy 27 posłów, należących do lewicy sejmowej, bo każdy z nich, kierowany tylko względem na dobro kraju i na znaczenie reprezentacji naszej w Wiedniu, musiał zerwać z tzw. „koncentracją”, która wprowadza w kraj tylko rozstrój i zamęt, a kokietyując ze stronnictwami przewrotno, prowadzić chce kraj szybkim krokiem do ruiny.

Autorowie odezwy z całym naciskiem zaznaczają, że jest ich obowiązkiem obywatelskim wytykać wiernie przy programie i tradycji lewicy sejmowej, gdyż wypadki, które w ostatnich czasach rozgrywały się tak w kraju, jak i w parlamencie wiedeńskim, stwierdziły niezbicie niewyczerpaną żywotność i niezmienną aktualność tego programu i tradycji. Podnoszą więc w górę sztandar, pod którym dotychczas kroczyli naprzód w ciężkiej walce o dobro całego społeczeństwa naszego i w duchu myśli przewodniej swego stronnictwa, i nadal rozwijać i krzepić będą wszystkie siły narodowe, wzmacniać i utrzymywać zarówno w kraju, jak i państwie wpływ i znaczenie, należne narodowi polskiemu, nie wchodząc w sojusze ze stronnictwami, których hasłem nie Bóg i Ojczyzna, ale sianie niezgody, podburzanie brata przeciw bratu w tym celu, by w tej mętnej wodzie ulowić jakiś zysk dla siebie. Z czyją zysk ten szkoda, im wszystko jedno.

Odezwa lewicy sejmowej, pod którą znajduje się długi szereg podpisów ludzi poważnych, wybitne zajmujących w społeczeństwie stanowisko, ludzi „siwiałych w zaszczytnej służbie narodowej, znów nasuwa mimowoli pod pióro pytanie, po czyjej stronie koncentracja, a po czyjej secesja? Organa antynarodowe, przeciwnie solidarności Koła polskiego w Wiedniu, nazywają tych posłów lewicę, którzy postulują solidarności wysoko podnoszą, secesjonistami.

Lecz co to jest secesja? Secesja powstaje, jeżeli pewna grupa odłączy się od wspólnego programu i opuszcza związek, do którego należała. Wiek któż jest secesjonistą, czy ci posłowie, którzy wierni programowi i tradycji lewicy, pozostają pod nim, czy ta garstka mamełuków pp. Romano wicza i Rutowskiego, którym niewygodna stała się solidarność Koła polskiego, stanowiąca zasadniczy punkt programu lewicy i którzy urządzili więc secesję lewicy? Wszak z dawniej lewicy sejmowej skoncentrowało się tylko 4 czy 5 posłów, a z 17 posłów lewicy Koła polskiego tylko dwóch, resztę pozostała wierna przy programie lewicy, a dodać należy, że jednym z autorów tego programu był ten sam p. Romanowicz, który się dziś „koncentruje”.

Renegaci trafiają się w każdym stronnictwie. Miała więc ich i lewica sejmowa, lecz dziś, po pozbyciu się tychże, stanął abardziej zwarta więcej silna i ufniejsza patrzą w przyszłość, wierząca w to, że po jej stronie staną wszystkie dodatnie żywioły w kraju.

Panowie skoncentrowani głoszą z emfazą w swych organach, że za nimi kraj cały, czego dowodem mają być rezolucje, uchwalane na zgromadzeniach wyborczych. Na ten argument trudno już kogo dziś złapać. Wszakże wiemy, jak się te zgromadzenia odbywały! Zaprasza się znajomych i zwolenników i uchwała się rezolucje. Ludzie poważni w takich zebraniach udziału nie biorą. Jeżeli panowie skoncentrowani chcieli wiedzieć, czy wyborcy pochwalać ich odstępstwo od programu lewicy, niechby byli złożyli swe mandaty, a wyborcy byliby odpowiedzieli swymi głosami, jak na to odstępstwo się zapatrują. Wybory przyszłe udowodnią za kim kraj stoi.

Nie krzykactwem, jak skoncentrowani, nie deklamatorskim frazesami, nie gonieniem za złudną popularnością zamierza działać w przyszłości lewica; celem jej praca pożyteczna, wytrwała i pożyteczna, stała i niezłomna służba narodowa, wierność dla kraju i idei postępowej. Pod tym programem zszeregować się kraj cały i pójść w walkę o dobro kraju, o pożytek Ojczyzny z wszystkimi skoncentrowanymi i ich sojusznikami.

Stwierdzić atoli raz jeszcze należy, że lewica sejmowa, jak istniała, tak i nadal istnieje na podstawie niezmiennego programu, a eskapada kilku renegatów chyba o tyle sytuację zmieniła, że lewica pozbyła się indywidualizm, paraliżujących swemi intrygami każdą dodatnią i poważną pracę.

Widoki w kurji V.

Dla pewnego zorientowania się wśród hałaśliwej już dzisiaj akcji przedwyborczej w kurji V. (powszechnego głosowania), przedstawimy tutaj pobieżnie i przedmiotowo — na podstawie informacji autentycznych — stan rzeczy i widoki wyborów w tej kurji.

Rozpoczynamy od stolicy kraju, Lwowa. Tutaj posłował ostatnio p. Jan Kozakiewicz, kandydat socjalistów. W jego miejsce wysunęła partja socjalistyczna p. Józefa Hudeca, drukarza z zawodu, dyrektora Kasy chorych, a z radykalów ubiega się o mandat p. Ernest Breiter, redaktor *Monitora*. Z obozu narodowego, nie ma jeszcze kandydata, zatwierdzonego przez komitet centralny, a kandyduje trzech: p. Ignacy Witoszyński, robotnik kolejowy, który nie zyska pono poważniejszej cyfry głosów; dalej ks. Fijałkowski z Dawidowa, który wśród wyborców włościan także ma zbyt mało stronników; wreszcie p. Witold Traczewski, wędrowny nauczyciel rolnictwa. Ten może liczyć i niezawodnie mieć będzie wielką ilość głosów włościańskich, za to we Lwowie bardzo mało.

Kraków. Posłował dotychczas znany trybun socjalistyczny Ignacy Daszyński, który ma niesłychanie najwięcej szans zwycięstwa. Przeciw

niemu popiera obóz katolicko-narodowy p. Stróżyński, wyborcy włościańscy Płaka, wieśniaki, stojalowszczyz Węgrzyzna. Gdyby te 3 frakcje zdołały zawrzeć pakt jakiś, dotrymać go i jednego kandydata forsować, to bardzo łatwo pokonano by antynarodową kandydaturę socjalistyczną.

Borszczów. Posłem był znany radykał i socjalista ruski, dr. Jarosiewicz, głównie dzięki temu, że złote góry obiecywał chłopom, gdy kandydował i oczywiście zawiódł naiwnych z kresem. Obecnie też nie kandyduje. W miejsce jego wysuwają Rusini narodowcy p. Kalitowskiego, koncepcjanta adwokatury; kandydatem narodowym jest natomiast hr. Mieczysław Piniński, który ma jak najlepszą w tej okolicy opinie wśród ludu, styka się z nim, urządza częste zgromadzenia przedwyborcze i posiada u ogółu sympatię.

Brody. P. Wł. Gniewosz, dotychczasowy poseł, pono nie chce ubiegać się tym razem o mandat z tej kurji. W razie stanowczego jego odmowy, obóz narodowy myśli o postawieniu kandydatury ks. Pawła Sapiehy lub dra med. Socholewskiego.

Jarosław. Poseł dotychczasowy ks. L. Pastor nie kandyduje obecnie w tej kurji. Kandyduje 3: burmistrz m. Jaworowa dr. Hibi, popierany przez powiatowy komitet jaworowski; p. Jul. Nowakowski, okręgowy inspektor szkolny z Gródka, mający poparcie tamtejszego komitetu powiatowego i stojalowszczyz Wilk Jedrzej z Siennej. Głosujące z tymi 2 powiatami pow. Jarosław, Łańcut, Cieszanów nie wypowiedziały jeszcze życzeń swoich w tej mierze.

Kołomyja. Dotychczasowy poseł narodowy p. Stefan Moysa, kandyduje ponownie i najprawdopodobniej wyjdzie z urny przeważającą większość. Kontrkandydatem jego: Rusin ugodowiec dr. Kociuba i radca sądowy z Obertyna p. Kiszakowski.

Nowy Sącz. Poseł dotychczasowy p. Józef Znamirski z Krynicy, ubiega się i teraz o mandat, czem staje w drodze kandydaturę Stan. Potoczka. Przeciw nim popierają ludowcy p. Gutowski, radykał, redaktor *Szkolnictwa*, wydawanego w Nowym Sączu; socjaliści drukarza krakowskiego p. Misiolka, wreszcie stojalowszczyz p. Smoleczyńskiego, kucharza z Muszyny.

Przemysł. Dotychczasowy mandat piastował dr. Witold Lewicki, który zamierza podobno kandydować z poprzedniej swej kurji miejskiej Przemysł-Gródek, przeciw p. Kolischero, który znów posłował w ostatniej kadencji. Kandydata narodo w ego, uznającego konieczność solidarności Koła polskiego, nie ma tedy jeszcze, a rzecz wyklaruje się zapewne dopiero na zjeździe delegatów powiat. w Przemyslu w dniu 5 bm. Tu i ówdzie — a głównie w N. Ref. — mówią o kandydaturze dra Doboszyńskiego, adwokata krakowskiego, którego własnością jest wspomniane pismo. Wątpię jednak, czy ten kandydat uzyska poparcie komitetu centralnego wobec tego, że świeżo jego leiboragan ogłosił, iż p. D. stawia swoją kandydaturę w kurji V przemyskiej na gruncie programu „skoncentrowanej” demokracji.

Nie uznaje przeto solidarności Koła polskiego. — Socjaliści stawiają ze swej strony radykała ruskiego, dra Mikolaja Hankiewicza.

Rzeszów. Ks. Karol Fischer, poseł dotychczasowy, nie kandyduje, a kandydata narodowego komitetu pow. do tej pory nie wysunęły. Ludowcy forsują włościanina Frankiewicza, stojalowszczyz Ant. Bombe.

Sanok. P. Jan Stapiński, poseł dotychczasowy z obozu ludowców, stara się i obecnie o mandat. Rusini stawiają radykała ks. Zubrzyckiego, wreszcie dr. Jabłoński, naczelnik sądu w Krośnie, stanio do walki wyborczej jako kandydat narodowy.

Stanisławów. Posłował do tej pory p. Józef Bogdanowicz; obecnie ubiega się o ten mandat dr. J. Walewski, który w ostatniej kadencji posłował z kurji wiejskiej Podhajce-Brzeżany.

Stryj. Wybór dotychczasowego posła z tej kurji, p. Kazimierza Rojowskiego, — jak zapewniają dobrze poinformowani — nie ulega wątpliwości.

Tarnopol. P. Wejser, poseł dotychczasowy, nie kandyduje. Kandydatem narodowym, postawionym przez zjazd delegatów powiat., jest dr. Tadeusz Niemcewicz. Rusini narodowcy wysuwają włościanina Stanisława, moskalofilę ks. Mironowicza.

Tarnów. Przeciw dotychczasowemu posłowi z frakcji ludowców, drowi Winkowskiemu, stanął do walki silny kandydat ks. Żyguliński, który — jak dotychczas — ma wielkie szanse zwycięstwa. Stojalowszczyz stawiają kandydaturę p. Jaworskiego, maszynisty, socjalistę p. F. Sulczewskiego.

Wadowice. W miejsce dotychczasowego posła z frakcji stojalowszczyz, włościanina Kubika, stawia ks. Stojalowski włoś. Macieja Fijała. Socjaliści wysuwają p. Jana Serkowskiego, urzędnika m. Kasy chorych w Krakowie. Wreszcie kandydatem narodowym jest dr. Łazarski, adwokat tamtejszy.

Ruch wyborczy.

Tarnopol 30 października. Czytając korespondencję z miast prowincjonalnych w piśmie lwowskich, pomyślałem nieraz: Czy też nie można znaleźć w każdym mieście — nawet bez kosztów — osoby poważnej, któraby o ważniejszych wypadkach informowała dotychczas redakcję zgodnie z prawdą? Czyż pisma nasze zawsze polegają na informacjach domorosłych polityków, niedowierzonych i niedouczonech?

Uwagi te nasuwają mi się z powodu zamieszczonej we wczorajszym *Kurjerze i Słowie* korespondencji z Tarnopola. Zaprawdę *difficile est satyram non scribere*.

Autor korespondencji zupełnie na serio pisze o zgromadzeniu przedwyborczym, odbytym dnia 28 bm., o zapadłych na niem uchwałach i rezolucjach — a kto nie zna naszego pocztowego partykularza, mógłby na prawdę uwierzyć, że się odbyła poważna manifestacja polityczna, inscenowana przez poważnych obywateli wyborców!

Tymczasem zamiast zgromadzenia wyborców, mieliśmy zbiegowisko terminatorów rzemieślniczych, wydanych ze szkół uczniów, kilkudziesięciu kupczyków żydowskich i jako reżysera — znaną na bruku tutejszym figurę operetkową — od lat 15 kandydata adwokatury, którego, jako żywo, nikt tutaj nigdy na serio nie brał i nie bierze. Zamiast poważnych rozpraw, słyszelśmy powtarzane po raz nie wiem który tyrady pana Eisenstadtera i wygłaszane w żargonie żydowsko-polskim skrajne wnioski swegojskiego socjalisty, wrostka, pomocnika malarskiego, p. Schechtera.

Jeżeli to mają być apostołowie demokracji polskiej, to rezygnuj z demokracji — a za mną zapewne całe poważne mieszczaństwo tutejsze.

Turka 25 października. Dnia 24 bm. odbyło się u nas, a to wskutek zaproszenia marszałka rady powiatowej p. Osuchowskiego, zgromadzenie wyborców z I, IV, i V kurji, celem wyboru komitetu, mającego się zająć wyborami z rzeczonych kurji. Wyborców zgromadziło się około 1000, a to przeważnie włościan i robotników, wśród których zauważyliśmy dosyć znaczny zastęp inteligencji miejscowej, oraz kilku księży ruskich. — Przewodniczącym wybrano radcę sądowego p. Kiwiara owkiego i lekarza dra Sekiewicza. Na zgromadzeniu tem jawili się także byli posłowie pp.: Rojowski i Gizowski, którzy złożyli sprawozdanie ze swych czynności poselskich. Interpelacyi było kilka, szczególnie ze strony księży ruskich, którzy naturalnie zgromadzenia tego nie uznawali i przybyli jedynie na nie dlatego, by zamarkować swe odrębne stanowisko w sprawie wyborów.

Sprawozdanie obu posłów przyjęto jednogłośnie do wiadomości i uznano dodatnią ich działalność w radzie państwa, zwłaszcza ze względu na powiat turczański, gdyż obaj ci posłowie zajmowali się gorąco sprawą nader ważną dla naszego powiatu, mianowicie sprawą kolei. Najlepszym atoli dowodem, jaką sympatją obaj ci posłowie cieszą się w naszym powiecie, jest to, iż zgromadzenie reprezentowane przez wszystkie stany, na wniosek jednego robotnika i jednego włościanina, uchwaliło jednogłośnie zalecić komitetowi, iżby, nie oglądając się na inne możliwe kandydatury, rozwijał akcję wyborczą, a to z IV kurji za p. Gizowskim, a z V kurji za p. Rojowskim. Wobec tej uchwały komitet ma już wytkniętą dyrektywę — jak mu należy postępować przy wyborach. Następnie wybrano komitet składający się z 30 członków, który ukonstytuował się wybierając przewodniczącym p. Osuchowskiego, zastępcą p. Kiwiara owskiego, a sekretarzem p. Ludwika Dębskiego, inżyniera rady powiatowej. Ruscy księża tak w naszym jak i ościennych powiatach nie mają szczęścia co do wyboru kandydatów, zawsze bowiem wynajdą taką osobę, której albo nikt nie zna i która nie daje gwarancji, iż odpowie swemu żądaniu, albo która żadnej sympatji nie ma u ludu, a skutkiem tego lud nie ma i mieć nie może do niej najmniejszego zaufania i chętnie oddaje swe głosy na kandydatów polskich.

Chrzanów 3 listopada. Dnia 31 z m.

GAWĘDY NIEDZIELNE.

Żmudne i trudne zadanie włożyła na mnie Redakcja. Oto poleciała mi, bym w parterze *Dziennika*, zwanym powszechnie feljetonem, pisywał kroniki.

Gdy pomyślę, że na tem samem miejscu, przed laty, nieśmiertelny Lam niezatartą po sobie zostawił pamięć, nie wiem, co bardziej podziwiać — czy odwagę Redakcji, która powierzyła takiemu nędznemu skrobipiorze, jak ja, tę pracę, czy też moją beczelność, że się tego podjąłem.

Tłumaczono mi, że Lam leży już w grobie. Racja. Darennie jednak perswadowałem, że gdy pisać będę, Lam w grobie się przewróci. Nic nie pomogło. Kazano — i kwita! Trudna rada: pan każe — sługa musi.

O wielki cieniu Lama! Twój niżej podpisany wielebiciel z góry o przebaczenie ci prosi! Wy koledy po piórze, bądźcie pobłażliwi — a wy, przeznaczeni Czytelnicy, starajcie się — prozę — przeżyć w swej pamięci wspomnienia nieocenionych i niedoścignionych płodów wielkiego Kronikarza — i udzielić mi łaskawie cząstki Waszej sympatji i kilku chwil wyrozumiałego posłuchu.

„Cudze chwalić, swego nie znając, Sami nie wiecie co posiadacie”.

Przybyłem niedawno do Galicji. Orientuję się jednak zawsze szybko i dzięki temu, mam już dokładne wyobrażenia o tym wspaniałym i nad wyraz ciekawym kraju. Opisać go więc mogę tak pod względem geograficznym, politycznym i ekonomicznym, jakoteż pod względem fauny i flory.

Podczas niedawno toczącego się procesu w Wiedniu w jakiejś sprawie podatkowej, wyrzekł sędzia, że *Staatsgrundgesetzom* nie nie wiadomo, jakoby istniało *Grossherzogthum Krakau* ze stołecznym miastem Krakowem. Wobec takiego orzeczenia, wielki należy „wielkie księstwo”. Pomimo ewentualnego protestu ów grodu Krakusa, do Galicji i podzielił nasz kraj, jedyny, uprzywilejowaną swobodę pod wysokim c. k. rządem mający, na dwie wybitne, choć nierówne połowy, a mianowicie „a” mniejszą, tak zwaną rządzącą, która nie uznaje pana Romanowicza i twierdzi, że Koło musi być okrą-

gle i na większą, tak zwaną rządzoną, która nie wielbi hr. St. Tarnowskiego i pragnie, by Koło było kwadratowe”.

Obie te części od niepiamiętych czasów żyją w wiecznej ze sobą niezgodzie, a prawicie sobie wzajemnie najwyszykaniejsze i najwykwintniejsze komplemента w szpalach wszystkich dzienników krajowych, doprowadzają do niesnasek, swarów i kłótni, które znów nieustannie zmieniają się w walną bitwę, nie wiem dlaczego zwaną wyborami.

Wybory, to w ogóle jedyna, prawdziwie nieposłuszną akcja w kraju. Są wybory do rady państwa, wybory do sejmiku, wybory do rady powiatowej, wybory do rady gminnej, wybory do rady miejskiej, wybory delegatów do Towarzystwa kredytowego ziemskiego, wybory delegatów do „Florjanki”, wybory do rad nadzorczych rozmaitych instytucji, mniej lub więcej poważanych, wybory na prezesów, na wiceprezesów, na sekretarzy itd. najróżnorodniejszych towarzystw, tak, że jednego jednego dnia nie ma w całym roku, chociażby liczył 366 dni, by jakiego się nie odbywały wybory.

O ile mogłem się dowiedzieć, zysk z tego największy ciągną drukarnie, oraz pp. Zelechowski i Grabowski, którzy liczą po 10 halerczy za każdy centymetr kwadratowy nalepionego plakatu.

Są tu dwa główne miasta, które walczą od wieków o pierwszeństwo: Gród Lwa, nadpółwiniński, gdzie kawi i miłym szczebiotem unoszą się w przestworzu, gdzie mały namiestnik rządzi, gdzie wielki marszałek na razie pazury schował, gdzie teatr p. Gorgolewskiego w żaden żywy sposób stać nie chce, kieno siedzi, gdzie gruby Sobieski na jeszcze grubszym koniu jeździ, gdzie... ale o tem potem — i gród Krakę, nadwilański, gdzie w żaden sposób nie chcą wybrać hr. Andrzeja prezydentem, gdzie pan Kazimierz się rozsiadł i nieocenione, cięte, pełne humoru pióro do futerału schował, gdzie p. Rotter wynalazł nowe stronnictwo trzech R., czyli RuRoRystów, gdzie chudy Mickiewicz, otoczony jeszcze chudszyi figurami, z prawdziwym bolem spogląda na gło-

* Niektórzy geografowie dzielą Galicję na powiaty, inni na „skoncentrowaną” część i na „rozluźnioną” — jeszcze inni na „demokratyczną”, „konservatywną”, „socio-demokratyczną” i t. d. Są to jednak podziały, które trudno uwzględnić w ogólnym, a treściwym moim opisie.

odne gołębie, trzepocące się z żałością po rynku, gdzie p. Friedlein politykuje z p. Pieniakiem, a dr. Jordan nie chce już więcej majaku poświęcać na pisma i wybory, gdzie p. Alfred Szczepański sprząda od czasu do czasu niepotrzebny „Zamęt”, gdzie... ale o tem także potem.

Ludność Galicji jest bardzo liczna. Dokładnej cyfry podać nie mogę, gdyż dawno już nie przedsięwzięto urzędowego spisu. W każdym razie da się ona podzielić na dwie wybitne kategorie, a mianowicie na rodzaj męski i rodzaj żeński. Mężczyzn jest stosunkowo mniej, aniżeli kobiet i tej zapewne okoliczności przypisać należy, że kilka kobiet zapisało się na uniwersytet lwowski. Kobiety są przeważnie szatynkami. — Spotyka się jednak od czasu do czasu blondynki, brunetki, a nawet — rude. Siwych kobiet nie ma wcale. — Dzieci jest bardzo wiele; prawie każde z nich ma, lub miało ojca i matkę. Mówić umieją wszyscy, a niektórzy mieszkańcy są nawet biegli w piśmie. Analfabectów, (tj. tych, którzy „Prologu” p. Kasprowicza nie rozumieli), jest 8,954.349.

Morza nie ma tu wcale. Tej zapewne tylko okoliczności przypisać należy, że nie ma żadnych okrętów, ani portów — i co za tem idzie — nie ma ani polskiego admirała, ani też polskich majtków. Z tego też względu nie ma również żadnych kąpieli morskich, co bez zaprzeczenia stanowi wielką dla wszystkich krzywdę.

Kraj ten graniczy na północ z księciem Imerytyńskim, na południe z p. Szellem, na wschód z czerniowiecką filją Banku hipotecznego, a na zachód z tymi Niemcami, których w żaden sposób nie chcą słuchać Michejda, Świeży, i Cieńciała. Chaos w tym kraju jest jednak bezgraniczny. Wszystkie rzeki zwykle na wiosnę budzą się ze snu zimowego — i ze zdwojonej energii, wesoło, radośnie, w podwójnej objętości biegą ku swoim dopływom, robiąc po drodze różne figle mieszkańcom. Zabierają jedynym woli, drugim zbiory, innym całe chaty — lecz przynajmniej trzeba, zanoszą to wszystko z całą skrupulatnością w inne odległe miejsca, oddając zabrane przedmioty — co prawda — w niewłaściwe ręce. W innych krajach starano się zapobiec tym niepożądanym zmianom własności, choćby ze względu na to, że skarb państwa jest poszkodowany o należytyść przenośną, która w tych wypadkach nie bywa uiszczana. Regulacja rzek położylaby tamę tym nadużyciom. W tym

kraju jednak, wskutek nadzwyczaj gorliwego zajmowania się polityką, nikt nie ma czasu myśleć o regulacji. Wyjątek stanowi jedynie ulubiona i powszechnie — słusznie zresztą — ceniona rzeka, nie wiem dlaczego Pelitwą zwaną, którą coraz bardziej zasklepiając, zakrywa oczom ludzkiom, „stopniowo i z zapalem, dzielny p. Michalski.

Klimat jest nieczysty, temperatura, bowiem dziwną ma właściwość: Ludzie goli mianowicie, są gorąco usposobieni — a ludzie dobrze przyodżiani — zimno. Mieszkańcy, zapytani o przyczynę tego zjawiska, odpowiadają, że głównym powodem jest kredyt, który w ostatnich dwóch latach upadł zupełnie, gdyż tu mało kto co oddaje, a niektórzy nie oddają nawet — policzka!

Najbardziej ulubioną i znaną monetą jest 20-to halerczówka, która ma 20 groszy, jest jako 10 centów — a nazywają ją szóstką. Dzieśięcio-guldenówka nazywa się tu 20-to koronówką, a dwu-koronówką guldenem, który ma znów 100 centów, z których każdy dwa grosze. Jedna korona ma 50 centów albo też 100 groszy, lub 100 halerczy — jak kto woli. Banknot n. p. 1000 guldenowy ma razem 250 pojedynczych srebrnych guldenów, dwie „tak zwane „setki” (po 100 zł.), 40 „dziesiątek” (po 10 zł.), 50 „piątek” (po 5 zł.), 20 pięcio-koronówek, 400 koronówek, 25 dwudziesto-halerczów, 25 dwudziesto-groszów, 50 dziesięcio-groszów, 100 szóstaków i 75 dwuhalerczów!!

Ku mojemu zdziwieniu, pomimo tak prostej rachuby, cudzoziemcy dotąd w żaden sposób tej kombinacji zrozumieć nie mogą. Mieszkańcy tłumaczą, że to się nazywa regulacją waluty, która jest złota. Co prawda, to tego złota nikt dotąd nie widział, nie ma go w żadnej kasie, nawet ponoś w państwowej. Wierzą jednak na słowo ministrowi skarbu, że waluta jest złota — i koniec. Powiedziano mi, że obojętność ta jest smutną koniecznością, gdyż wobec faktu, że właściciele obiegowej monety w Galicji jest tak zwany weksel, mało komu zależy na złotym kruszcu.

Ziemia jest przeważnie nieprzepuszczalną, gdyż ma wrodzony wstręt do drenowania — i co zatem idzie, nie wierzy ani w p. Kędzióra ani w p. Kurpisza. Opiekują się nią po największej części żydzi. Właściciele siedzą przez 6 miesięcy w Wiedniu, przez 6 miesięcy na Riwierze, a tylko pozostałą resztę czasu poświę-

cają rolnictwu i własnym interesom. Kraj to w ogóle tak na wskroś rolniczy, że ani jednej pigdzy ziemi nikt nie chce oddać pod fabrykę.

W każdym majątku zawsze coś jest udatę: Gdy zawiędzie żyto, pszenica, owoce, jęczmień, kartofle, to z całą pewnością uda się bób. Wskutek tego dobrobyt jest wielki. Rząd centralny jest o tem należycie poinformowany, a podatki, dodatki do podatków i dodatki do dodatków od dodatków do podatków, sypią się na Galicję, jak z rękawa. Przypnać trzeba, że kraj ten wytrzymuje wszystko z całym stoicyzmem i z zupełnym spokojem. Zaległości podatkowych nie ma wcale. Jestto jedyny pod tym względem kraj w całej Austrii. Pochodzi to głównie stąd, że właściciele ziemscy sprzedają zboże przeważnie na pniu — a były wszystkie podatki były w właściwym czasie uregulowane i były nie sprawiły p. Korytowskiemu niepotrzebnych przykrości.

O florze w krótkich słowach powiem — że jest nadzwyczajna. Pod tym względem rywalizować może Galicja z najbardziej na południe wysuniętymi krajami. Pomijając, że co krok można spotkać nawet na trotoarach — czego gdzie indziej nie ma — wiśnie (*cerasus vulgaris*), owoc przepiękny, stanowiący część składową każdego kobiecego buziaka, pomijając, że wawrzyny (*laurus nobilis*) coraz częściej się mnożą na głowach licznych obywateli, że gruski (*pirus communis*) rosną nawet na wierzbach (*salix alba*) i że *vitis vinifera* zwykłe winem zwane, w każdym handlu za pół darmo otrzymać można, znajdujemy tu takie na całym świecie rzadkości, jak *rosa canina*, pospolicie glogiem zwaną, (*solanum tuberosum*), czyli inaczej — kartofle, *lamium album* — pokrzywa, a już najwięcej ulubioną przez wszystkich rolników roślinę *cuscuta* — czyli kaniankę. *Populus* — po naszym toполе, mocno są zaniebuhane. Od niedawnych dopiero czasów wzięto się do chodowi tego drzewa. Opiekują się niem jednak tak gwałtownie najrozmaitsi mniej lub więcej powołani ogrodnicy, że drzewo to zamiast strzelać, jak każdemu dobrze wiadomo, prosto w górę, formalnie otumanione, rośnie teraz haniebnie na wszystkie strony pokrzywione...

Fauna jest niesłychana. W żadnym na świecie kraju nie ma tylu wspaniałych i nader rzadkich okazów różnych zwierząt: Tchórze (*foetorius vulgaris*), myszy (*mus musculus*), szczury, jaszczurki, padalce, żaby,

odbyło się tu posiedzenie obszernego komitetu przedwyborczego powiatu chrzanowskiego, na które przybyło sto kilkadziesiąt osób. Zebrani uchwalili jednomyślnie postawić z kurji IV-tej okręgu Chrzanów-Kraków-Wieliczka kandydaturę hr. Antoniego Wodzieckiego.

O piątą kurję przemyską. *Słowo polskie* donosi, iż dr. Adam Doboszyński, adwokat z Krakowa zgłosił się do komitetu centralnego z prośbą o poparcie go na postać w którymkolwiek z okręgów wyborczych i że komitet centralny wyznaczył mu okręg przemyskiej kurji V-tej. Wiadomość ta jest nie prawdziwa, gdyż komitet centralny dotąd ani nie wyznaczał, ani nie zatwierdzał kandydatów na poszczególne okręgi, a nadto i organ p. Doboszyńskiego *Nowa Reforma* ogłasza, iż p. Doboszyński kandyduje wprawdzie z kurji V-tej przemyskiej, ale stoi na gruncie koncentracji demokratycznej.

Komitet wyborczy katolicko-narodowy we Lwowie wydał do wyborców z V. kurji odezwę, w której zaleca wybór p. Ignacego Witoszyńskiego, starszego robotnika kolejowego.

„DZIENNIK POLSKI”

kosztuje miesięcznie

1 zł. we Lwowie,
1 zł. 25 na prowincji.

KRONIKA.

Pamiętajmy o gimnazjum cieszyńskim.

Dziarsz lwowski. Niedziela 4 listopada. Tatrzański: popołudniu „Posaźna jedynaczka”, komedia i „Janek”, opera; wieczorem „Zaczarowane kolo”, baśń dramatyczna.

Kalendarz. Niedziela (4). Karola Bor. Wschód słońca o godzinie 6 minut 58 zachód o godzinie 4 minut 29.

Z armji. Wiener Ztg. ogłasza: Cesarz wyniósł generał-porucznika i komendanta dywizji obrony krajowej w Przemyślu, Edwarda Pixe, do stanu szlacheckiego z pretekstem Esch.

Mianowania. Namieśnik zamianował praktykantów budownictwa, Aleksandra de Sloniewski Wartelesiewicza i Alfreda Konopkę, adjunktami budownictwa w gólc. państwowej służbie budownictwa. Przeniesienia. Namieśnik przeniósł adjunktów budownictwa, Kazimierza Górskiego z Lwowa do Tarnowa, a Maksymiljana Matakiewicza z Tarnowa do Lwowa.

Kradzież. P. Ignacemu Tokrymanowi, wachmistrzowi żandarmerji, przy ul. Gródeckiej 1. 33 ukradziono przed siebie kłosa część ubrania, łącznej wartości 85 koron. Dochodzenie w tej sprawie w toku.

Samobójstwo. Wczoraj o 9 wieczorem usiłował odebrać sobie życie dwukrotnym strzałem z rewolweru, działając biura rękawiczki Michał Szpin w mieszkaniu własnym przy ul. Sobieskiego 1. 21.

Pogotowie. Tutejsze ratunkowe odwoziło go do szpitala powszechnego gdzie umarł; jedna kula utkwiła w lewej pierśi w okolicy serca, drugi zaś strzał w prawej skroni. Powodem samobójstwa nieuleczalna choroba i jak mówią, nieporozumienia z zarządem biura.

Zadany kupiec. Do sklepu Ch. Buba Wett-korna przy pl. Krakowskiu przyszła onegdaj niejaką

pchły (*pulex irritans*), muchy (*musca domestica*), pluskwy (*cantharis leucularia*), stonogi (*oniscus asperatus*) itp. na krocie się tu liczą. Są także pijawki (*hirudo officinalis*), które w tym kraju najbardziej w krwi chłopskiej się ubijają. Oszczędności i pracowitości odznaczających się mrowek nie ma prawie wcale. Ostrogi pojawiają się od czasu do czasu w różnych handlach, w których można również dostać śledzie (*clupea harengus*).

Na każdym kroku spotkać można leniwcę (*bradypus tridactylus*), i kretę (*talpa*). Sokół i orłów bardzo mało, również nie ma wielorybów (*balaena*). Częściej spotyka się puchaczów (*striz bubo*), które wrzaski swoje najchętniej w różnych drukarniach wyprawiają. Bociany (*ciconia alba*) pojawiają się często. Są one ulubionym stworzeniem niewiast tutejszych. Słowiki wszystkie (*lusciola pilomela*) i motyle, zwłaszcza gatunek rusałkami zwany (*nassus*), wywołują p. Pawlikowski, (natura jak to jeziora spokojna, w którego głębi skrył zadowolony Kobold pałace z krętałtu itd.) i zamknął je (słowiki i motyle — a nie pałace) w nowym przybytku z którego przeciągi mają podobno usunąć pp. Fellner i Hellmer.

Na tem kończę. Chęć zebrać materiały należyte, by zrodziło z całą sumiennością opracować ten krótki (z powodu szepczyli ram jednego fejetonu), ale jedyny i dokładny opis, wybrałem się w podróż po Galicji w fatalny — jak się pokazało — dzień 14 października. Sądząc, że każdy ek. starosta najlepszym będzie informatorem we wszystkich możliwych sprawach, dotyczących się swego powiatu — rżnąłem prosto do pana starosty. Niestety, żadnego nie było w biurze. Objechałem 34 powiaty w przeciągu 24 godzin, a to dzięki świetnej organizacji p. Horoszkiewicza, pozostałej jeszcze z czasów manewrów jasielskich — i nigdzie żadnego ek. starosty nie zastałem. Później dopiero się dowiedziałem, że wszyscy w tym dniu pospieszyli do Lwowa na konferencję w sprawie wyborów**).

Udałem się zatem do marszałków powiatowych. Wszyscy prawie wyjechali na Riwierę.

*) Bogu dzięki! Przyp. zecera. Jaki będzie wynik praktyczny tej konferencji, nie wiadomo. Podobno uchwalono, by z całą siłą popierać kandydaturę pp. Daszyńskiego i Hudeca z wszystkich pięciu kurji.

p. Chabrowska celem zakupu materji. Gdy kupno do skutku nie przyszło, i Chabrowska chciała wyjść, „kucyk” rzucił się na nią, oblił ją i wyrzucił ze sklepu. Poszkodowana zgłosiła się ze swoją krzywdą na policję.

Zguba. Pan Władysław Grodzicki, koncepista namieśnictwa z Bobrki, zgubił onegdaj między ulicami Akademicką a Zimorowicza pugilares czarny z kwotą 360 koron i 4 kuponami.

Sposzyny złodziej. Do budki handlarzy Ewy Zalużkiewicz przy ul. Torosiewicza 1. 10. próbował się po oderwaniu kłódki dostać wczoraj jakiś rzemieślnik, sposzyny atoli przez pewnego przechodnia, umknął, zostawiając płachtę, do której chciał zabrać złożone w budce towary.

Falszowy złotnik. Wczoraj przychwycono na placu Rzeźni, miejskiego Wanga, włóczęgę, już karanego za oszustwo, który sprzedawał metalowe obrączki za złote. Obrączek takich znaleziono u Wanga 16 sztuk i 1 koronę 80 halerczy, jego zaś samego aresztowano.

Gawędę niedzielną, pióra jednego z naszych wybitnych pisarzy, zamieszczamy w fejetonie dzisiejszego numeru. Gawędę tę zamieszczamy bieżąco co niedzielę.

Powszechne wykłady uniwersyteckie rozpoczyna się we Lwowie w niedzielę dnia 4 bm. uroczystym otwarciem w sali Sokola (Zimorowicza 1. 8) o godz. pół do 5 po południu. Po zagajeniu przez przewodniczącego zarządu prof. dr. K. Twardowskiego wywypie prof. dr. Wład. Abraham wykład „O zasadach austriackiego prawa małżeńskiego”. Wstęp wolny.

Porządek na kolei. Odnosnie do n-tatki pod tym tytułem umieszczonej, otrzymujemy następujące sprostowanie: Na podstawie § 19 ustawy prasowej uprasza ek. dyrekcja kolei państwowych we Lwowie o umieszczenie następującego sprostowania:

W numerze 303 *Dziennika Polskiego* z dnia 1 bm. umieszczono w kronice pod tytułem „Porządek na kolejach” korespondencję od abonenta p. J. S. w Jaworowie, który podaje, że dnia 25 zm. rzekomo otrzymał ze stacji Sądowej Wiszni awizo donoszące o nadejściu drzewek owocowych z Warszawy, w ślad za czem posyłał codziennie bezskutecznie wóz do stacji, ponosząc przez to znaczniejszą stratę. Otóż na podstawie przeprowadzonych dochodzeń oświadcza ek. dyrekcja, że nieprawdą jest, jakoby stacja w Sądowej Wiszni wysłała na dniu 25 października br. wspomniane awizo i że tem rzeczoną p. korespondent od codziennego wysyłania wozu na stację spowodowała. Prawdą jest natomiast, że dnia 1 listopada br. żądania przesyła drzewek owocowych do Sądowej Wiszni nie nadeszła i że zakomunikowano to wyż wspomnianemu p. korespondentowi, który oświadczył, że w razie nadejścia jej awizo bezzwłocznie pocztą wysłał będzie.

Prawdą jest dalej, że tenże pan pod datą 30 października br. prosił listownie stację, by go o nadejściu przesyłał wiadomości. List ten znajduje się w posiadaniu ek. dyrekcji kolei państwowych. Z powyższego wynika, że fakta podane w korespondencji są zupełnie z prawdą niezgodne i wprost przekreślone, co powoduje ek. dyrekcję do wdrożenia odpowiednich kroków przeciw jej autorowi.

Wypadek na kolei. W piątek 2 listopada na dworcu głównym we Lwowie skutkiem fałszywego nastawienia zwrotnicy, wypuszczono pociąg towarowy nr. 197 na tor, zastawiony próżnymi wozami, przyczem nastąpiło wykołowanie i uszkodzenie jednego wozu. Z personelu kolejowego nikt szwanku nie poniósł. Wypadek ten spowodował zatamowanie wjazdu do stacji, dalej opóźnienie pociągu pospiesznego nr. 2 do Krakowa o godzinę i 13 m., osobowego ze Stryja nr. 1712 o godzinę i 15 m., oraz pociągu pospiesznego czerniowieckiego nr. 302 o 40 minut.

Porządek na kolejach. Odnosnie do notatki pod tym tytułem przed 3 dniami pomieszczonej, p. J. S. prosi nas o zaznaczenie, że nie było w niniejszym wypadku winy po stronie kolei, lecz, że p. J. S. sam został przez swego parobka w błąd wprowadzony.

In vino veritas. Prawdziwość zacytowanego przysłowia sprawdza się, choć nieco z odmienną wzięwsiy strony, u nas obecnie we Lwowie. Mamy

Bylem u burmistrzów, żadnego nie było w biurze. Chodźliem po sądach, wszędzie wyrzucono mnie za drzwi. Zrozpaczony poszedłem wreszcie do urzędu podatkowego. Tam zapytano mnie z wrodzoną tym panom uprzejmością i znaną delikatnością:

— Czego?..

Pragnę naleyte uzyskać poważanie, odpowiedziałem, że się nazywam Prot Prztyk, że jestem właścicielem ziemskim, właścicielem kamienic, redaktorem różnych dzienników, literatem, urzędnikiem, itd.

— A ile pan płaci podatek?

— Nic!..

— Co!!! Nic?!!!!

Spisano ze mną protokół i kazano mi zapłacić na podstawie wszystkich moich oświadczeń: Tytułem podatku gruntowego 24 koron 25 halerczy, podatku czynszowego 315 kor. 56 hal., podatku krajowego 114 kor. 60 hal., podatku indemnizacyjnego 34 kor. 50 hal., podatku powiatowego 56 kor. 50 hal., podatku szkolnego 84 kor. 20 hal., podatku drogowego 55 kor. 65 hal., podatku gminnego 115 kor. 25 hal., podatku zarobkowego 1265 kor. 56 hal., podatku dochodowego 2434 kor. 65 hal., podatku rentowego 365 kor. 34 hal., podatku pensyjnego 257 kor. 56 hal. i podatku konsumcyjnego 329 kor. 80 hal. — razem 5453 koron 42 halerczy!!!!

Zemdleam.

Ocucono mnie dopiero w redakcji, która to wszystko zapłaciła, co na tem miejscu składam jej podziękowanie*). W jaki atoli sposób znalazłem się w Redakcji i kiedy z podróży wróciłem — nie wiem, nikt tego nie wie i nigdy zapewne się nie dowie.

Kolosalne trudności, z jakimi walczyłem celem zdobycia autentycznego i wiarygodnego, materiału do niniejszego gruntownego i sumiennego opisu naszego kraju, oceni zapewne nie tylko redakcja *Dziennika*, lecz każdy P. T. Czytelnik.

Z mej strony zapewnić mogę, że wszystkie podane tu informacje są pewne, chociaż nie pochodzą z c. k. źródeł.

Prot Prztyk.

*) Powiedziano mi jednak, że kwota ta będzie potrąconą z mego honorarjum za ten fejeton.

obecnie dużą rozmaitość co do składów win, jeśli kto chce zakupić sobie w większej, lub mniejszej ilości ten szlachetny trunk oja Noego. W ubiegły czwartek nastąpiło otwarcie jeszcze jednego, zupełnie nowego sklepu win. Znajduje on się przy ulicy Czarnieckiego 1. 3 i nosi firmę „Braća Didolic”. Skład ten posiada duży wybór win, przeważnie dalmackich, z piwnic założonych przed laty przez kilku posłów dalmackich. Jako specjalność sprzedaje t. z. szampan dalmacki. Nowo otwarty handel win *en gros* i *detail* jest filią podobnego sklepu w Pradze na Vinohradach. Tutejsze znane i renomowane firmy zyskują w firmie „Braća Didolic” poważnego konkurenta.

Od Administracji.

Ostatni (43ci) numer *Bluszczu*, który miał być prenumeratorem wysłany z numerem czwartkowym, odesłany we właściwym czasie z Warszawy, do tej pory do Lwowa nie nadszedł, a przeto i my go rozsełać nie możemy. Prawdopodobnie pociąg transportowy musiał uleść jakimś wypadkowi i stał spóźnienie. Prosimy szanownych pp. abonentów o cierpliwość i wstrzymanie się z reklamacjami numeru 43go. *Bluszcz* bowiem po nadejściu do Lwowa natychmiast rozselemy.

Do dzisiejszego numeru dołączamy 3 arkusz zajmujący powieści Hektora Malota „Mściciel”.

Do naszych prenumeratorów.

Aby uniknąć reklamacji, donosimy, że powieść „Złoty śpiewak” jest zupełnie wyzerpana i brakujących arkuszyw nikomu posłać nie możemy.

* Humorystyczny kalendarz „Smigusa”, na r. 1901, ozdobiony kolorowymi ilustracjami, a oznaczający się bogatą częścią literacką, oraz wyczerpującym działem informacyjnym — mogą nabywać prenumeratorem „Dziennika Polskiego” po wyjątkowo zmniejszonej cenie 35 ct. (70 hal.) (wraz z przesyłką pocztową). Kieszonkowy kalendarzyk „Smigusa” 15 ct. (30 hal.).

* Dokładny plan miejsc w nowym teatrze wraz z podaniem cen, sprzedaje Administracja *Dziennika Polskiego*. Egzemplarz 10 hal.

* Colosseum Thorna. Codziennie wielkie przedstawienie. W niedzielę i święta dwa przedstawienia. — Co piątku High-Life. Ogromny sukces obecnego programu: Trzy gracie tygrysy kreolki cętkowe. Pięć siostr Franklin, najznakomitsze akrobaki współczesne. Trio Artiglia, tercet wokalny. Harry and Fredy, parodysty czarodziejscy. Fryderyk Regnis, „Asmodeusz, diabeł w podróży”. Ella Myra, wirtuozka na pianinie. Tony Nelson, fenomenalne balansowanie na kłach bilardowych. Brothers Windthron, ekscentrycy muzycyści itd. itd. — Bilety wczesniej do nabycia w biurze dzienników p. Polina, ulica Karola Ludwika 1. 9.

* 60.000 koron wynosi główna wygrana loterii „Inwalidbank”, która po straceniu 20% gotówką wypłacone będzie. Zwracamy uwagę. Szanownych czytelników, że ciągnięcie nastąpi dnia 10 listopada 1900 roku.

* Skład win dalmackich, chorwackich i istryjskich został otworzony we Lwowie przy ulicy Czarnieckiego 1. 3 pod firmą Braća Didolic. Wina leżą pochodzą z wspaniałych win 1825 istniejących winnic i były przewożone żłoty i srebrnymi medalami na międzynarodowe wystawy w Europie. Na tereniej wystawie jaryjskiej otrzymały wina Didoliców złoty medal. Odnosząc się czystości i mają nawet zalety lekowe. Sprzedają odbywa się nie tylko na hotelu, ale także hurtownie, po cenach nadzwyczaj umiarkowanych.

* Przemysł krajowy. W jednym z pism wychodzących w Wiedniu czytamy wielkie pochwały dla piwa bawarskiego, wyrobu browaru p. K. Klominek w Trzcinicy. Ma to być produkt najlepszego gatunku na czystym piwnym słoje, bez jakichkolwiek barwników sztucznych, a doborą pono przewyższa prawdziwe piwo bawarskie. Ma ono być znakomitym środkiem dietetycznym dla reumatycznych i niedokrewnych, a o doborę tej chyba najlepiej świadczy fakt, że piwo to w przeciągu trzech lat z 30.000 flaszek do miliona w eksporcie podkoczowało. Dowodem na to, że firma 1. Klominek w Trzcinicy uzyskała, że to bawarskie piwo butelkowane ma siedem oznaczeń na wystawach, a to: w Wiedniu dyplom honorowy, kryzł hono-owy i medal złoty; w Londynie dyplom honorowy i medal złoty; w Bordeaux dyplom honorowy i medal złoty; w Strasburgu dyplom na medal złoty; w Hamburgu kryzł honorowy i wielki złoty medal; w Rzymie i Berlinie także dyplom honorowy i złoty medal.

* Stowarzyszenie „Skala” urządza dziś w niedzielę dnia 4 b. m. wieczorek z tańcami dla członków, ich rodzin i zaproszonych gości.

* Stowarzyszenie „Gwiazda” urządza dziś w niedzielę dnia 4 b. m. wieczorek z tańcami. Początek o godzinie 8 wieczorem.

* Posiedzenie naukowe polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika odbędzie się we wtorek dnia 6 listopada b. r. o godzinie 6 wieczorem. Na porządku dziennym: 1. Prof. dr. Raciborski: „Wycieczka do planacji tytoniu na Sumatrze”. 2. Luźne komunikaty.

* Zaboże nabożeństwo za spokój duszy s. p. Karola Mikulę, członka honorowego i byłego dyrektora galic. Towarzystwa użyczonego odbędzie się w poniedziałek dnia 5 listopada b. r. o godzinie 9 rano w kościele archidiecejalnym obrz. orm. poczem nastąpi poświęcenie tablicy pamiątkowej.

Zmarli: Ma ja Weigle, wdowa po właścicielu dóbr, zmarła we Lwowie w 77 r. życia.

Notatki literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie.

Dziś w niedzielę popołudniu o godzinie 3½ przedstawienie rozpocznie „Posaźna jedynaczka”, komedia w 1 akcie Al. hr. Fredry; zakończy „Janek”, opera w 2 aktach Wł. Zeleńskiego. — Wieczorem o godzinie 7 „Zaczarowane kolo”, baśń dramatyczna w 5 aktach Lucjana Rydla.

Jutro w poniedziałek „Fra Diavolo”, opera komiczna w 3 aktach Aubera.

We wtorek „Zaczarowane kolo”, baśń dramatyczna w 5 aktach Lucjana Rydla.

W środę „Fra Diavolo”, opera komiczna w 3 aktach Aubera.

Koncert. Dnia 6 listopada w sali Domu Narodnego, odbędzie się koncert pani Lilianny Sanderson, słynnej śpiewaczki, primadonny opery królewskiej w Lizbonie.

Pani Lilianna Sanderson, zyskała sławę znakomitej artystki na estradach koncertowych w pierwszych stolicach Europy, można się więc spodziewać, że i nasza publiczność zechce skorzystać z rzadkiej sposobności rozkoszowania się prawdziwie pięknym śpiewem i licnie się zgromadzi w sali koncertowej.

Bilety i programy są już do nabycia w księgarni Seyfartta i Czajkowskiego.

TEATR.

(„Zaczarowane kolo” — Lucjana Rydla).

Teatr wyprzedził do ostatniego miejsca, huczne oklaski po każdym akcie, ciągle wywoływania nieobecnego zresztą autora, — oto obraz audytorjum na wczorajszym przedstawieniu baśni

dramatycznej p. Rydla. Publiczność, ujeta czarem poezji pierwszego aktu, z ogromnem zdziwieniem śledziła nie tyle może samą intrygę dramatu, co raczej poszczególne, wspaniałe sceny i subtelna gra artystów, którzy w ogóle nie uroili z piękności utworu, a z przedziwną intuicją umieli podkreślać ważniejsze momenty. Uznając za to należy się przede wszystkim p. Chmieleńskiemu (wojewoda), bo z postaci, nakreślonej przez autora dość powierzchownie i z roli deklamacyjnej umiał uczynić typ żywy i zajmujący. Powinnować również należy p. Nowackiemu kreacji Maciusia, wysoce poetycznej, obok prostoty i naiwności. Rola to niełatwa, przy najniższym bowiem braku miary artystycznej, może wypaść trywialnie i niesmacznie. W interpretacji p. Nowackiego pozostała ta była owiana takim czarem, a przylat tak prawdziwą, że trudno chyba myśleć o wykonaniu lepszym. To samo powiem o p. Solskim. Epizodyczną rolę drwała pojął on z realizmem bardzo subtelnym i odtworzył znakomicie aż do najdrobniejszych szczegółów. Scena mimiczna w akcie piątym była zachwycająca.

Zanim wspomnę o grze p. Stachowiczowej, uważam za potrzebne stwierdzić ogólnie, że pomiędzy grą artystów, przybyłych na scenę naszą z Krakowa, a kreacjami pozostałych ze sceny skarbkowskiej, daje się spostrzeżać pewną nierówność, którą w interesie ensembli należałoby zatrzeć. Mam tu na myśli pewną jaskrawość, cechującą wykonanie u artystów lwowskich, a która odejma się czasami zbyt ostro od umiarkowania i względnej spokojności Krakowiaków. — To też wczorajsza kreacja p. Stachowiczowej, zresztą pojęta bardzo dobrze, wydała się nam cokolwiek za jaskrawą na tle danego ensembli, jakkolwiek i realizm i doskonałe ciniowanie wypadły bez zarzutu. Uwaga ta odnosi się jednak tylko do scen w akcie pierwszym i trzecim, albowiem scena obłąkania, snana przez się jaskrawa, oddana była z niezrównaną intuicją. — Ładnie i stylowo wyglądała p. Bodnarze wska (wojewodzianka), a grała poprawnie; za wzorowe, z wielkim wdziękiem wygłoszenie tyjolewów w akcie drugim, należy się jej specjalne uznanie.

Wiele humoru i swobody techną w forsonną rolę Kusego p. Feldman, a wykonał ją z należytym umiarkowaniem. Natomiast mamy pewne zastrzeżenia co do gry p. Węgrzyna, który, jako lewcyki Boruta, zumało posiada szlachetnego animuszu, a za wiele szorstkości, — przylem bardzo często nie grał, ale deklamował. P. Wysocki (Leśny diabeł) wyglądał dobrze i w pierwszym akcie grał odpowiednio; natomiast w akcie trzecim popadł w przesadną gestykulację, nie licując z powagą starca i prosto „zepsował” piękną scenę z drwalem. — Parobczakiem Jaskiem, (dodajmy odrazu: wzorowym), był p. Roman, niezrównany we wkladaniu gwaru ludowg. — Na szczególne wreszcie uznanie zasłużył sobie p. Fiszer, który objął małą rolę organisty i pokazał, że nie tylko z ról głównych można utworzyć cacko i wydobyc je na plan pierwszy. Zresztą wszyscy współdziałający, a zwłaszcza pp: Bednarczyk (Chojnacki), Kosiński (Brzechwa), Klimentowicz (Kaszelan), zasługują na pochwały. Sceny zbiorowe niezaawaze szły składnie, a i maszyneryja chwilałmi utykała, jak np. w scenie końcowej, gdzie z tej przyczyny brakło należytego efektu. Usterki te jednak należy pólżyć na karb pierwszego przedstawienia. Wystawa wspaniała w całym znaczeniu tego wyrazu. Kł. K.

Wśród światel nadgrobnych..

Widziano w czasie „Zaduszek” na cmentarzu lyczakowskim nad jedną z mogił człowieka, który swym wyglądem i zachowaniem się, zdawał się być żywym przeniesiony z którejś powieści Tolstoj na nasz cmentarz lyczakowski. Stał, chwiejąc się na niepewnych nogach nad pochylonym rozpaczliwie krzyżem mogiły, mamrotał coś do siebie i co chwila wyjmował z bocznej kieszeni siwego haweloka zielonkawego koloru flaszę, którą chwiliwie przytulał do ust. Po każdym takim lyku, monolog rozpoczynał na nowo, bil się w pierś i za coś przepraszał „swoją nieboszczkę kicie, którą tam złożył głęboko pod marmur, rozspytującym się piaskiem”. Gdy tak mamrotał, lyz lały mu się z oczu, a wódka ociekała po brodzie. Niekiedy boleśń aż rozpaja..

Dwóch chłopaków krząta się gorliwie nad opuszczoną i z boku, zdala od grobów stojącą mogiłą. Stoją ją w światło, ale.. pożyczane z cudzych grobów. Co chwila jeden z chłopaków, otulony w wytarte kubraczki, skrada się jak kot między sąsiednie groby, uprzątnie niezauważnie z którego lampkę lub do połowy wypaloną świecę i wraca z nią z tryumfem. Przeciwnie nie może pozwolić, aby matce, która tam spi pod mogiłą, było ciemno dziś, kiedy wszystkim wokół tak jasno.. Cóż ich to może obchodzić, że gorąca chęć uczczenia pamięci „dobrej mamusi” graniczy aż z podeptaniem prawa własności?..

Lecz chodźmy dalej, znacznie dalej, aż tam, gdzie pod granicznym parkanem nie ma już prawie krzyżów, ale są tylko.. „pola”. To miejsce, gdzie grzebią samobójców!.. Straszno tu, ciemno..

Luna niedalekich światel nadgrobnych, rzuca na cały ten obszar jakiś piekielny, szatański refleks.. Nic, tylko sztywne słupki, a na każdym numer, wycierający z odrywającej się tabliczki.

Wśród nich nieznacznie przesuwają się postacie kształtne powiewnie, czarna ubrana kobiety. Chwiejąc piórami kapelusza i polami modnie skrojonej, naszywanej haftem tasiemki mantyli, czarna postać nagle przed jednym z słupków przystanęła. Wyglądała w tej chwili jak demon śmierci, ustrójony w którymś z pierwszych magazynów paryskich.

Czarne zjawisko szybko wyjęło z torebki ręcznej dwie lampki, zapaliło obie przed słupkiem, położyło między niemi bukietek tuberoz, poczem szybko zaczęło się oddalać z powrotem w kierunku jasnoświeconych grobów. Za chwilę czarna postać wsunęła rękę pod ramię oczekującego na nią jakiegoś mężczyzny i tuląc się do niego, drząc jakby z trwogi, mówiła:

— Teraz dopiero mogę ci wyjaśnić mój krok ekscentryczny. Widział, musiałam być dziś na grobie.. jego. Czynie to od lat pięciu, ale z trwogi przed nim. Przed zadaniem sobie

śmierci napisał do mnie list, żądając, abym go choć w dzień „Zaduszek” raz w rok odwiedziła. W przeciwnym razie zagroził mi przekleństwem, przed którym drzę, jak przed widmem śmierci.. Jestem nerwowo-zabobonna i bałabym się dziś oprzeć jego woli. Dopókiwży jej, wracam teraz do domu, zażywam proszek morfiny i zasypiam. Jutro już śniąc się mogę z mej zabobonnej trwogi, ale dziś..

Znikli oboje, zmieszawszy się z tłumem. Emwini.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

— Wiedeń 3 listopada. Wczoraj wieczorem odbyło się ciągnięcie komunalnych losów premiiowych. Wylosowane serie: 56, 142, 154, 219, 566, 574, 663, 811, 964, 968, 1.049, 1.070, 1.178, 1.640, 1.795, 1.969, 2.291, 2.515, 2.799, 2.823 i 2.913. Główna wygrana 400.000 koron padła na serję 1.795 nr. 20; druga wygrana 40.000 k. na s. 574 nr. 7; trzecia 10.000 k. na s. 2.799 nr. 95; po 2.000 k. wygrały: s. 151 nr. 11, s. 574 nr. 28, s. 1.969 nr. 3, s. 1.969 nr. 51, s. 1.969 nr. 89; po 500 k. wygrały: s. 56 nr. 97, s. 142 nr. 28, s. 142 nr. 42, s. 574 nr. 58, s. 663 nr. 9, s. 964 nr. 49, s. 968 nr. 6, s. 968 nr. 66, s. 1.049 nr. 10, s. 1.049 nr. 88, s. 1.795 nr. 45, s. 2.515 nr. 7. Reszta numerów z wylosowanych serji wygrała po 300 koron.

— Wiedeń 3 listopada. N. pr. Presse donosi z Budapesztu: Komitet wykonawczy austriackiego kartelu żelaznego, wylosował do takiegoż komitetu węgierskiego pismo, w którym stwierdza, że w kilkakrotnych konferencjach między kierującymi funkcjonariuszami obu komitetów, ze strony austriackiej podpisano, że stosunek towarzystwa Rima Murany do hut przedsiębiorstwa Hernadthal-skiego, nie daje się usprawiedliwić post nowieniami kartelu.

— Bank rolniczy we Lwowie. Lwów 3 listopada. (Dziś notujemy za 100 klg. loco Lwów. Waluta koronowa.) Pszenica gotowa 14 70 do 15 20, pszenica na termin 14 40 do 14 80; żyto gotowe 12 60 do 13 20, żyto na termin 12 40 do 12 60; owies obrotowy 11 80 do 12 40, owies na termin 10 80 do 11 20; jęczmień pastewny 10 40 do 11 —, jęczmień brow. 12 80 do 13 50; rzepak 26 50 do 27 —; linianka 20 — do 22 —; groch pastewny 12 — do 13 —, groch do gotowania 15 — do 18 —; wyka — do —; bobik 10 50 do 11 —; hreczka 13 50 do 14 50; kukurydza nowa — do —, kukurydza stara — do —; chmiel za 56 kilo 100 — do 120 —; koniżnica czerwona 120 — do 140 —, koniżnica biała 70 — do 130 —, koniżnica szwedzka — do —; tymotka 36 — do 44 —.

Spirytus loco za 50 litr. gotowy 18 — do 18 25; paritas Tarnopol na termin 16 75 do 17 —. Uspokojenie bo do pszenicy słabe, inne artykuły notują się niezmiennie, koniec w cenie się obniża.

— Wiedeń 3 listopada. (Gielda zbożowa) (Kursa w koronach i po 50 kilogramy) Pszenica na wiosnę od 8 01 do —, na maj-czerwiec od — do —, na jesień od — do —; żyto na wiosnę od 7 69 do 7 70, na maj-czerwiec od — do —, na jesień od — do —; kukurydza na maj-czerwiec od 5 38 do 5 37, na czerwiec-lipiec od — do —, na lipiec-sierpień od — do —, na sierpień-wrzesień od — do —, na

